"ŠANINI DANI IV" - PREDGOVOR JEDNOG ODRASTANJA

31.12.87.
Na Novu Godinu sam prvi put u životu imala dečka. Tog dana je bilo lijepo. Sjedili smo zajedno i šutjeli i gledali ostale kako se zabavljaju.

02.01.88.
Šetali smo po Sjenjaku i Vijencu. Pričali smo šta smo radili ovo ljeto i tako to. Na kraju me je otpratio do Suzine kuće i poljubio. Htio je da me užvali, ali ja to nisam znala pa nisam htjela. Otišla sam kući.

04.01.88.
Poslije škole sam izašla van sa Zvonetom. Šetali smo pored Drave i pričali. Taj dan sam se prvi put žvalila. Na rastanku. Taj dan nikada neću zaboraviti!

29.01.88.
Dado me je pitao da li to znači 'DA'. Ja sam rekla da znači 'DA'. Sada mi je žao. Ja ne bih s njim. Ja njega ne volim i on nije lijep. Fali mu jedan zub i crn je, samo što je stariji. (Ima 18 godina!) Možda će mi pomoći da zaboravim Suvog. Ma da nije ružan sve bi bilo bolje, ali je ružan! Baš sam blesava! Ja volim SUVOG! Ako je on slučajno i htio sa mnom sada neće moći ni da pita... Ali sigurno nije!

31.01.88.
Svašta zamišljam. Zamišljam da ću biti ponovo s Suvim, a to je blesavo, jer on, ja mislim, nikada više neće htjeti sa mnom. A ja ga volim!

06.02.88.
Jako mi se sviđa Guberac. Sigurno sam mu poznata, ali ne zna odakle. Sviđa mi se on.
Ja volim Suvog!
Guberac mi se sviđa! (Po izgledu)
Dado mi se sviđa! (Kao osoba)

07.02.88.
Na koncertu me Dado pitao da idemo negdje sjesti. Otišli smo i ljubili se do besvijesti. Izašli smo van i krenuli kući. Kada smo bili u Sunčanoj došao je Suvi. Suvi me je pitao šta fali Dadi, ja sam se samo nasmijala i otišla; Suvi je pogodio! Onda sam plakala. Izgleda da je Suvi sve ispričao Dadi. Dado je došao do mene i pitao me zašto sam ja uopće išla s njim. Ja sam mu rekla 'Zato što je dobar kao prijatelj!' Rekao je da je zaljubljen u mene i pitao me da li želim da nastavimo. Ja sam rekla da želim.

08.02.88.
Kada sam se ljubila s Dadom, on me je tako izvatao. Ali nema veze bilo mi je lijepo! Ja Suvog mrzim, upropastio mi je 3 i više tjedana života! Mrzim ga - Volim ga! Ne znam šta da radim. Ja ne volim Dadu, a želim da nastavim s njim. Ne želim biti sama. Dado je dobar prijatelj ali je ružan. Na žalost!

09.02.88.
Voljela bih da se mogu zaljubiti u Dadu. To bi bilo dobro i za mene i za njega.

10.02.88.
Dado je rekao da on misli da bi trebali prekinuti. Ja sam rekla da ja ne bih da prekinemo. On je rekao da mu to izgleda kao da on stoji između mene i Suvog. Ja sam zapravo u tom času shvatila da ga volim. Zapravo ja njega volim! I ne bih da prekinemo! Ako prekinemo ja ću se ubiti! Ja njega zapravo volim! Volim ja i Suvog, ali volim i Dadu! Ako sutra ne dođe, to će značiti da smo raskinuli. I onda ću uzeti nož i capnut si vene, neka svi misle zašto! On je ružan, ali ja njega volim! To se može. Može se voljeti ružnog čovjeka. Može jako. Evo ja mogu! Ja to radim! Ja volim Dadu! Volim Dadu!

11.02.88.
Oko 19.15 je došao Dado. Rekao je da je razmišljao, i smislio je da neće raskinuti dok ja to ne budem željela. Ja sam rekla da mi je drago. Onda me je zagrlio. Kada smo došli do moje kuće onda smo se ljubili. Bilo mi je danas super!

12.02.88.
Ja sa Dadom idem već 15 dana. Sa Zvonetom sam išla 14 dana, a sa Suvim oko 3-4-5. (Ne znam kada mi je dao nogu!)

13.02.88.
Došli smo do moje kuće i ljubili se. Nije se osjetio burek, čudno! Ja ga izgleda volim, ali volim i Suvog. Volim ih oboje - Dadu i Suvog!

14.02.88.
Dado nije došao do 9 sati. Peder - Baš me je zajebo! Smrzla sam se!

20.02.88.
Sada mislim na baku, mora da ima veoma puno sjećanja i veoma puno neostvarenih želja.Ja se sjećam kada me je Suvi zagrlio i ljubio me. Barem malo, makar nekoliko minuta, a netko nije ni toliko! To me možda usrećuje. Bar malo sam ga imala, bar malo. Život je besmislen i blesav. Imam bar nekog tko me voli, Dadu. Netko nema ni to. On je dobar i ja ga volim, ali volim i Suvog, a Guberac mi se jako sviđa. Na ekskurziji moram imati dečka. Ovu ekskurziju ne smijem propustiti, ne smije da mi prođe bez dečka. Baš me briga - bilo koga ću imati. Valjda će netko između Velibora, Nevija, Dejana, Igora, Dine i Dabe htjeti sa mnom ići. Ja sam nesretna, ljubomorna, tužna i zavisna. To sve zajedno, a najveći osjećaj je kod mene zaljubljenost. Da, ja sam jako zaljubljena. Volim, volim i jako volim! Zašto sam se rodila?!

ULOMCI IZ TAJNOG DNEVNIKA
14-GODIŠNJE DJEVOJČICE
/OPREMA REDAKCIJSKA/

EPOPEJA "ŠANINI DANI" - "ŠANINI DANI IV"

PROTOK

1. DIO

Čestice vode posvuda su se nalazile;
poneke su bile ispod površine,
poneke su krenule ka nebu,
neke su se s neba vračale...
Rijeka, u njoj su čestice bile.
Izvor, trenutak narušavanja tišine.
Rađanje, svijetu je dalo bebu.
Nastajanje, čestice vode su rijeku dale.

Iz kaosa stvarala se utabana
putanja, takozvani protok.
Mnoge čestice su se rasplinule
potpuno neprimjetno.
Rijeka je produkt, razvoja mana,
želja za kretnjom, presudan skok,
skok u prirodne sile
koje ponekad djeluju i štetno.

Rijeka je na svom putu
uništavala sve što smeta,
ali i svemu oko sebe pomagala
ako joj to odgovara.
Rijeka je provodila pravdu krutu;
ono što smeta, nije uništiti šteta,
razvoj je sila što borbu je dala,
razvoj se iz sile i stvara!

Na početku, pri izvoru,
rijeka je slaba bila,
čista, nedodirnuta,
veoma brza i hladna.
Na ušću rijeka završava u moru,
prljavština ju je uništila
i na kraju svog puta
rijeka je proživljeno jadna.

Oni koji na izvoru rijeke žive
samo takvom je zamišljaju,
ne znaju da protoka čestice
sa trajanjem se mijenjaju.
Rijeci se oni dive,
sa rijekom traju.
Rijeka je dio života klice,
rijeka je živa, oni to znaju!

Živa ali i mlada!
Jer na početku svome
rijeka je uvijek mlada.
Sve starija je u toku, niže!
Rijeka razvojem strada,
čovjek, on doprinosi tome!
Rijeka se zagadi pored grada!
Otpad u rijeku zbog čovjeka stiže!

Nedostupna na izvoru,
nemoćna ali i nedodiriva;
poput bebe,
poput rođenja!
Korisna je svakom stvoru,
još ništa nije kriva
jer tek treba da osvoji sebe;
pronikne do uništenja!

Poplava je odgovor suši,
suša je odgovor poplavi,
zagađenje je odgovor čovjeku,
čovjek je i krivac zagađenju!
Rijeka, ponekad oko sebe ruši,
najčešće ipak si protok pravi,
protok je razvoj za svaku rijeku,
protok produbljuje putanju njenu!

Na početku čestice su lepršave,
tako puno je ispred njih,
tako puno ih čeka,
to vole pojmiti.
Korita rijeka se na početku prave,
kasnije je to smjer protoka svih,
rijeka je ipak samo rijeka,
ništa drugo neće ni biti!

Čestice protoka ne znaju
za one iza daleko,
za one ispred daleko,
one u svom vremenu traju,
protok u svom vremenu spoznaju.
Protok je svaku česticu čeko,
protok je čestici život stek'o,
protok je tok od nastanka ka kraju.

2. DIO

Plač, plač je prvi zvuk
u trenutku jednog rođenja,
jednog djeteta.
Plač je sreća ostalih!
Prije toga; nada, tišina, muk,
strah,.. Majka - svrha njena,
način održavanja svijeta;
on je rođen da naslijedi njih!

Malarija je u selu vladala,
priroda razne opasnosti krila,
smrt, smrt je vrebala,
život, život je trajao.
Beba još ništa nije znala,
beba je tek rođena bila,
glad, dječačiću je majka sisu dala,
nemoć, dječačić na noge još nije stao.

Vračare su prinosile žrtve,
kokoškama su rezale glave,
gledale su im u crijeva,
dijete je oprano u krvi.
Mnoge bebe su rođene mrtve,
ova je živa! Zato se čini prave;
za bebin razvoj vračara pjeva,
bebi se pepeo po glavi mrvi.

Običaji su govorili
da to se napraviti mora,
običaji se poštuju
ako su ljudi dovoljno zaostali.
Selo bolest i glad sili,
u selu situacija je sve gora;
hrane nema, hranom se truju,
ni za bebu nema, al' njoj su dali!

Ipak, beba je neprikosnovena,
kad odraste će patiti,
sada, sada je ona sreća!
Životu se raduju jer traju!
Gladan je otac i majka njena,
beba će sita u koljevci sniti!
Bijeda, ona je nažalost sve veća,
ipak, zadnji zalogaj bebi oni daju!

Običaji su uvijek isti,
zadnji kruh se čuva za goste,
svak' dijete svoje slavi!
Običaj je da djece ima dosta...
Sutra, sutra će travu gristi;
gosti ne smiju da poste,
za goste se svetkovina pravi,
nema svetinje veće od gosta!

Svako treće dijete umre mlado
od bolesti ili bez hrane,
život je surov prema njima,
ipak, život se drži!
Čovjek bi potpuno strad'o
da nije nagona što život brane,
da nije života što brane se snima,
da nije inata iz same srži!

Dječačić je na noge stao,
njegov protok je počeo,
nemoćan, neiskvaren je bio,
još ništa nije mogao shvatiti!
Majku i rijeku je prepoznati znao,
u rijeku je ući htjeo,
rijeku je dodirnuti htio,
u rijeci okupan biti!

Plač, hladnoća - prvo kupanje,
ali i sreća i užitak!
Rijeka je bila čista pri izvoru,
on je to osjetio.
Osjetio je i neko drugačije stanje,
pojmiti to nije zadatak lak,
osobito neformiranom stvoru
kakav je dječačić bio.

U rijeci je čestica neka
također počela da teče,
nazovimo je 'Kap' od milja.
Kap nije ništa osjećala.
On je još daleko od čovjeka,
još dugo star biti neće,
bio je još daleko od nepoznatog cilja;
kraja protoka za koji ni Kap nije znala!

3. DIO

Rijeka je u svom koritu stala;
mnoge čestice su na početku bile,
mnoge na kraju, mnoge na sredini.
Izgledalo je da rijeka se ne miče.
Međutim, sudbina je svakom protok dala;
na početku čestice nisu mislile,
neke se ni na kraju nisu dosjetile istini;
iako žive beživotnom liče.

Kap je bila početku blizu,
tj. daleko od kraja!
Naravno to nije znala,
jer trajanje još osjećala nije.
Život nikada ne zapada u krizu;
muha stvori na hiljade jaja
da bi njena vrsta opstala;
život u krizi biti neće, nit smije!

Majka i otac su se voljeli,
jedno drugo su osjećali,
osjećali su važnost malog dječaka,
on je još sebe bio nesvjestan.
Njemu su pružiti sve htjeli
jer oni su na noge svoje stali,
a njemu je sada važna riječ svaka,
on uči, raste, napreduje svaki dan.

Ponekad bi se smijao,
ponekad plakao.
Ponekad se znalo zbog čega,
ponekad nije.
On, on je sigurno to znao,
ali on to nije van dao.
To je još nemoguće za njega,
jer on u sebi sebe snije.

Kada bi prolazili pored rijeke
smijao se.
Kada bi ulazili u auto
plakao je.
Imao je svoje svjetove neke,
svoje sne.
On je znao osjetiti to,
oni ne.

Za blagdane, po običaju,
su mu kupovali
novu odjeću,
igračke, čokolade.
Da on to ne zna oni znaju,
ali običaji su norme ponašanja dali,
i njima je pričinjavalo sreću
kad to 'za njega' rade.

Prva slova je sricao;
ma-ma-rje-ka-ta-jo...
Suncu se smijao,
uživao u kiši.
Micao, sve se više micao,
sam, potpuno sam je staj'o.
Sve više je znao,
bivao sve viši.

Maca, toliko ju je obožavao;
na svome licu njene dlake,
obožavao je leptire,
žute maslačke u travi.
Pored rijeke je zastati znao,
obožavao je sunčeve zrake,
stabla što iz rijeke vire,
šum što rijeka pravi.

Oni nisu znali što on zna.
On nije znao što oni znaju.
Svjetovi su različiti
odraslih i djece.
On, za macu bi sve da da.
Oni, za njega sve daju.
I pored toga od njih se voli skriti,
jer mrzi Crvenkape, vještice, svece...

Nije još znati mogao,
ali je osjećao,
da istina u bajkama ne leži,
da istina je leptir na cvijetu.
Pored rijeke uvijek bi stao,
rijeci bi sebe dao,
leptir, leptir od njega bježi
a rijeka je tu najljepša na svijetu!

4. DIO

Rijeka je prolazila kroz selo,
bila je već pomalo zaprljana,
čestice to nisu osjećale
jer razvoj nije dosegao misao.
Mlado, nago, dječje tijelo
ulazilo je u rijeku svakog dana.
Mlade ručice su već plivati znale,
dječačić je za rijeku disao.

Osam godina je imao,
pobjegao je opet iz škole
da osjeti rijeku,
da Sunce osjeti.
Učitelj, on ga nije zanimao,
djeca rijetko učitelje vole,
jer dijete je suprotnost čovjeku,
čovjek djetetu često šteti!

Znao je; otac će ga istući,
ali bio je zaljubljen
u svoju rijeku malu a veliku.
Mrzio je matematiku!
Zašto da se nekim brojkama muči?
Tako je lijepo biti sanjiv, snen,
maštanja su stvarala prelijepu sliku.
Stvarnost i obaveze kvare sliku!

Sutra mora svečane hlače obući,
one što stežu, hlače!
Nedjelja je, ide se u crkvu, običaj...
Grijeha svojih ispovijed!
Najradije ne bi išao kući;
roditelje voli i oni mu znače,
ali zašto uništavaju taj raj,
zašto se pravdaju sa 'To nije red!'!

Pričalo se da nizvodno rijeka teče
ka velikom i blještavom gradu,
u kojem nikada nije bio,
u koji će ga odnijeti rijeka!
Zbog toga u školu ići on neće,
rijeka je nada što daje nadu,
rijeku je volio, u rijeci snio;
rijeka i teče jer njega čeka!

Blagdanima se radovao
radi kolača i poklona,
ipak, zašto? Nije shvatio...
Zašto se neki Uskrs slavi?
Blagdan bi on rijeci dao,
jer tu je, i snažna je ona,
a Isus, on na rijeci nije ni bio,
zašto ga otac sa Isusom davi?

"To je običaj!" - Bio je odgovor!
Otac, nije ni on vjerovao u Boga!
Pa zašto običaj nije
rijeku slaviti?
Čemu kititi odsječeni bor,
ubijen... Bio je protiv toga,
jer u boru se život krije,
a život namjerno uništiti...

Maštao je o nizvodnom gradu,
znao je da bi se vratio!
Čuo je da tamo nema
šume, trave, leptira,..
Volio je svaku ovcu u tatinom stadu,
o sebi kao lugaru snio,
lugaru koji uz rijeku u šumi drema,
lugaru koji od ljudi ima mira...

Batine, opet te batine,
dobro, ići će sutra u školu!
Oni to žele,
on ih voli!
Mrzio je ruke tatine;
one ga tuku, uživaju u bolu,
klanja svinja ih vesele!
Ma zašto tata pred ručak moli!

Zašto ne jede kada je gladan,
kao maca, leptir, pas,..
Zašto se u dvanaest jede,
kada je na rijeci Sunce najviše!
Bio je tužan, zbog toga jadan,
u rijeci, svojoj rijeci je tražio spas!
Sve te gluposti k'o rijeka ne vrijede!
A on je rijeka što hoda, govori, diše...

5. DIO

Mladić je zaljubljen bio.
Ne, nije prvi put.
Možda nije zadnji put.
Ovaj put, suludo snažno!
Samo o njoj je mislio,
bio je ljut!
Bio je krut;
mislio je da nije to važno!

Lagao se dugo...
Lagao se...
Lagao...
Prisilno se prestao lagati!!!
Ona je ipak nešto drugo,
ona je ipak ušla u sne,
njoj bi sve dao!
Njoj se morao dati!!!

Rijeka je prolazila kroz grad,
počela je sporije teći,
sve prljavija bila,
Kap, Kap je nešto osjećala!
Zrakom se širio OLT-ov smrad,
on - njenu ljubav želi steći,
smog - smog je uništenja sila,
ona - za drugim, njega je samo znala!

Možda je u rijeci pronaći može,
rijeka je sudbine simbol
što nezaustavivo teče,
valjda je rijeka i sudbine svrha!
Vir, čestice u viru se množe,
Kap, osjetila je vira bol,
zbog vira Kap više teći moći neće,
protok zbog rijeke kap neku skrha!

Želio je plivati,
bila je zima!
Rijeku preplivati,
iz ljubavi.
Nije želio stati;
dokazati svima
da Šanu upoznati,
patnju pravi.

Šana, ona ostaje,
ona ostaje vani,
izvan rijeke,
izvan smisla.
Šana, ona traje,
Šana, uvijek rani,
Šana ne poštuje zakone neke,
Šanu nije prolaznost stisla!

Ideja, veoma suluda;
samome sebi dokazati
da rijeka ima moć,
da ta moć od Šane je veća!
I pored velikog truda,
Kap je morala da pati,
željela je dalje poć',
al' vir, to je nesreća!

Shvaćala je da prije je bilo
puno čišće i prirodnije,
prije je rijeka brza bila,
protokom neopterećena, jaka!
I pored toga stajati joj nije milo,
i pored toga stajati joj milo nije!
O protoku je snila,
kao i čestica svaka!

Čestice su snile o bezglavom
putu prema naprijed,
putu koji uči, ali
troši, prlja, uništava na kraju!
To nisu znale na putu svom,
prije kraja to znati nije red,
neki bi dijelovi rijeke onda stali,
a čestice prolaze, ne smiju da staju!

More je laž! More spas nije!
Kap je i dalje vrtlog mrzila,
mladić je i dalje sebi želio dokazati
da u rijeci Šanu će steći!
Kap o protoku snije,
mladiću je Šana protok bila;
Ni Kap, ni on - nisu mogli znati
da protok je laž što prolazni život liječi!

6. DIO

Rijeka je bila hladna,
vani je bilo hladno,
on, on se odlučio!
Nepokolebljiv!
Iskušenja su to gadna,
tijelo, tijelo je jadno,
u stvari on je jadan bio;
lažni div!

Život je rijeka imala,
on nije pripadao tome,
čemu granice isprobati?
To strah nosi!
Šanu rijeka nije zanimala,
on je Šanu tražio, dabome!
U rijeci! Rijeka, Šana ga pati,
zbog rijeke se ponosi!

Kap je bila tu, u viru,
on je bio tu, na obali,
on je ulazio,
on je ušao!
Krik - poremećaj ravnoteže miru!
Krik - uzdah patnje i podstrek mali!
Krik - hladnoću je krio!
Krik - dokaz da je pao!

Plivao je, plivao,
noge se grče,
slike se mantaju,
plivao je, plivao!
Stati nije mogao, nije stao!
Vir! Propast u sebe ga povuče!
Život! Životi iznenada staju!
Smrt! Smrt je prepoznati znao!

Prijatelji na obali
su u trenutku zaplakali;
nisu mogli pojmiti
da je mrtav! Zar tako da strada!
Mnogi životi su čudno stali,
oni to doživjeti još nisu znali,
nisu mogli čuđenje i bol skriti,
pa prije minut... A nema ga sada!

Vir ga je dolje povukao,
hladnoća je uništila opiranje,
Šana je bila nemoć, nemoć jaka,
Šana je bila stradanje!
Kap iz vira je istisnuo, protok dao,
ona je došla u željeno stanje,
imati će protok kao kap svaka!
Sada je protok željela manje!

Nekim putem se misao o Šani
na Kap prenijela!
Kap je djelomično shvatila
protok ka kraju puta!
Prije nisu prolazili dani!
Putanja je izgledala bijela,
sada je pomalo crna bila,
Kap je ljudski na sebe ljuta!

Znala je da Šanu mora tražiti;
zbog toga je i željela dalje plutati!
Znala je da protok ima kraj;
zbog toga je uplašena plutanjem bila!
Život za životom zna suze liti,
život za život mora znati,
život je život, živote znaj!
Šana je Kapi život uništila!

Kap je ulogu preuzela
koju nije mogla naučiti,
jer učitelj je bio mrtav
zbog loše glume prema sebi samome!
Kap je Šanu naći morala i htjela,
o Šani je morala sniti;
što je Šana - to je problem sav!
Kap ne zna ništa o tome!

Teško se prilagoditi
nečemu što od tebe traži
ono što nisi ti,
ono što ne možeš pojmiti!
Kap će sebi svoj protok kriti,
jer u mašti o Šani protok ne važi,
Šana je san dok postoje o njoj sni,
sni što sobom prolaznost će skriti!

7. DIO

Kap je tekla u protoku;
sve sporijem, sve prljavijem,
ali protoku! Ipak...
Kap se nadala...
Čudila se svom iz vira skoku,
nije znala životu čijem
da zahvali nade trak,
mnogo toga nije znala...

Jedno je znala!
Za nju najvažnije,
za nju pitanje svrhe svoje;
Šanu voli i naći je mora!
Bez Šane bi ponovo stala,
protok bez Šane - protok nije!
Na svijetu mnoge Šane postoje
i svaka je svrha jednog izbora!

U rijeku je ulazila
mlada djevojka, veoma mlada!
Smijala se i špricala
sa sobom dječaka.
Da li je ona Šana bila?
Da li je ona ta nada?
Da li je zbog Kapi za rijeku znala?
Da li je različita ili svaka?

Smijala se, zaplivala,
Kap je žmarce osjećala;
njeno tijelo je blizu jako,
njene misli tako daleke!
Kap joj se do znanja dala,
i pored toga za Kap nije znala.
Morala se ponašati tako,
jer ona je dio ljudi, a Kap dio rijeke!

Razlike su bile velike,
sličnosti su velike bile,
ona je razliku uočila,
Kap je uočila sličnost!
Svaki protok ima svoje slike,
iako su svi protoci dio iste sile.
Njoj Kap nije bila mila,
razlog jasan, dovoljno prost!

Ne, ona nije Šana!
Ona je prolazna prepreka,
rukavac slijepi,
zagađenje,
betonska brana
što misli da rijeka
za protok ne strepi,
što ne zna da i rijeka šumi, stenje...

Počela se kupati u bazenu,
jer rijeka smrdi!
To je čovjek učinio!
Ona to je!
Kap nije shvaćala teoriju njenu,
kako to može da tvrdi!
Rijeka je prirode dio!
Rijeka i ljudi zajedno postoje!

Razočarala se u drskosti
jednog naizgled nevinog,
veoma razmaženog, priglupog,
svojeglavog stvora!
I dalje slika njena će bosti,
ona je suprotna od izgleda svog,
ona nije kriva zbog tog,
Kap nju voljeti mora!

Ljubav je slabila,
protok je nastavio da teče
različito. Kap se udaljila,
potpuno od nje se udaljila.
Protok. Šana. Jaka je to sila,
zbog protoka Šanu zaboravit neće,
zbog Šane protokom je opterećena bila,
Šana se ipak u nekoj drugoj djevojci krila!

Put je dugačak,
možda je prerano
o Šani misliti?
Zbog čega već sada misli teške!
Čemu crnilo, taj mrak?
Zašto je razumno strano?
Čemu Šanom se kriti?
Zašto opravdavati Šanom svoje greške!

8. DIO

Dvoje mladih ljudi
vodilo je ljubav u plićaku,
blatu, mulju, prljavštini,
na rijeke obali,
u česticama što protok čudi,
što uživaju u zagađenom zraku,
što ne teže istini!
Da! Mnogi za svrhu nisu znali!

Željeli su da protok
pored njih prođe,
nisu se krivim osjećali
što ne misle o tome.
Svoj životni sok
su trošili na ono što samo dođe,
na nagone, za Šanu nisu znali,
patili nisu, dabome!

Jer bili su sretni!
Imali su više sreće
od onih što razumom
cilj neki postići žele!
Oni nisu životu štetni,
njih život kazniti neće!
Oni nisu se služili umom,
njih životi vesele!

Kap je prolazila pored takvih,
da su oni krivi shvatila,
krivi za zagađenje svega,
da oni na sebe misle samo!
Kap ipak nije mrzila njih,
Kap je radije patila,
jer oni su samo vrh brijega;
život je ljepši, što manje mu damo!

Krivi su! Al' sigurno nije kriva
djevojka što u rijeci pliva sada,
sa pjegama na licu pliva uzvodno,
uživajući u tome!
Kolika ispijena piva,
koliko jada,
zašto je ona dno,
zašto je ona Šana u životu mome?

Kap se pitala.
Opet priča stara;
ljubav je jaka,
a ova, ova nije ona glupa!
Za Kap je naravno znala.
Da Kap oko nje tumara!
Za nju to je 'kap svaka'!
Svejedno joj je da li su skupa!

Bili su tako slični u zezanju,
imali slične osobine,
ali ljubav je promašila
smjer svoj.
Kap se odmaći nije u stanju,
mnogo dana već mine,
Kap je potpuno sigurna bila
da Šana se krije u djevojci toj!

Time je patnja sve veća bivala,
bila je tako lijepa, draga, pametna,
tako bliska je bila,
tako daleka je bila!
Kap je ovaj put znala
da Šana bez Šane je štetna,
da ljubav je samo sila,
da ljubav je protok uništila!

Gledala je u nju dugo,
gledala, gledala, gledala,..
Nakon nje teško je misliti
o onom nizvodnom, daleko!
Kako zavoljeti nešto drugo?
Brzina vode je ponovo pala,
Kap je sve prljavija morala biti,
kako da je uoči biće neko?

Ako i uoči, tko zna!
Kap će možda biti ona strana
što ljubav pružiti neće,
ljubav se ne može lagati!
Šana ostaje imperativ, svrha sna,
nada u svrhu sljedećeg dana;
protok se ipak kreće,
možda će jednom i Šanu dati!

9. DIO

Ne, to opet nije Šana!
To opet Šana nije!
To Šana nije, ne!
Šana nije to!
Mnogo je prošlo dana,
Kap i dalje o Šani snije,
Kap i dalje Šanom pati sne,
Kap je proučila Šana barem sto!

Svaka je bila par dana zablude,
par dana nade,
u pobjedu vjera,
naravno razočaranje!
Neke se i oko Kapi trude,
neke se Kapi i gade,
neke je vodila namjera,
neke... Nade je sve manje!

Bila je razlika sve veća
u protocima njihovim;
Kap je postajala stara!
Šana mora biti mlada!
Sve dalje je bila sreća,
sve manje šanse u "Šanama" novim,
Kap sve više bolesno tumara,
u rijeci što u moru strada!

More je sve bliže!
More je daleko!!!
Možda je sreća more!
Kraj je more!!!
Kraj neumoljivo stiže,
kraj je svaku kap čeko,
neke kapi se protiv kraja bore,
neke od kraja sreću si stvore!

Fizička ljubav sa djevojkama,
kojima to nije ništa značilo.
Psihička bolest prema Šani,
kojoj to ništa ne znači.
Kap je sa sobom bila sama,
to je opterećenje bilo.
Ideja nade je "Protoče stani!
Ne želim se s mjesta maći!"

"Na ovom stupnju želim biti,
 ne želim se sve više udaljavati
 od nastanka, od izvora!
 Ne želim si procjep praviti!"
Jedna kap nije protok mogla uništiti,
ona to znati ne želi, al' mora znati,
s tim se pomiriti konačno mora,
Šanom se ne smije kriti!

Možda Šana skrivena stoji?
Možda na drugu rijeku ona ide?
Možda je već prošla u prošlosti?
Možda... Pitanja!
Što dokazuje da Šana postoji?
Utjecaji Šane se vide,
ali ne vide se oči, crijeva, kosti!
Možda je ona od sebe manja!

Mačak, pas, ptica, leptir,..
imaju li oni Šanu svoju?
Imaju li Šanu oni?
Kap Šanu jel ima?
Šana nosi mir,
Šana prkosi znoju,
Šanu slučaj skloni,
Šana je ono što ljubav prima!

Protok; djevojke su ulazile,
Kap je bila sigurna
da Šana ne postoji!
Da je, poput Isusa, izmišljena!
Protok, po vodi su noge gazile,
noge što nisu noge iz sna,
sna što znoji,
da li je i Šana danas snena?

Običaj je u nešto vjerovati;
Kap je u Šanu vjerovala!
U odrastanju je Šanu osjetila.
Šana je uvijek mlada, ona ne postoji!
Njen život ne može stati!
Kap jednom je već skoro stala,
shvatila je da Šana je sila,
a silu kap mrzi! Sile se boji!

10. DIO

Mirenje sa gorkim okusom,
mirenje sa prljavštinom,
mirenje sa sobom,
mirenje je gadno!
Šana je izgovor životu zlom!
Šana je izgovor životu mom!
Život je ispunjen zlobom!
Živjeti je jadno!

Ribič je ribu pecao.
Udicom joj rasparao glavu;
Bila je mala - nazad je bacio!
Bila je velika - odmah je ubio!
Mnogima je na udici život stao.
Starima život nije u pravu;
Svak' star je mlad bio,
Svak' mlad nije star biti htio!

Mamac je primamljiv.
Mamac je nada.
Mamac se uzima.
Udica je kazna!
Svatko tko je živ
jednom i strada.
Netko i svjesno udicu prima;
živa bića su bića razna!

Kap je mamac progutala,
udicu pocuclala,
raskrvarila usta,
bol osjetila.
Kap za udicu je znala,
ipak, Kap još nije stala.
Obala je ostala pusta
kao i za Šanom ljubav tj. sila.

Kraj, Kap se miri.
Ljubav, Kap je tužna.
Život, Kap je razočarana.
Smrt, Kap se sprema.
Vani vjetar piri,
dubina je nužna,
treba se skriti od današnjeg dana,
od bitke na površini koristi nema.

Treba otići do dna,
protok nastaviti,
ne osvrtati se na Šane
koje to ne žele.
Nju izbaciti iz sna
od nje u mutnoj rijeci se kriti,
zaboraviti na uz nju dane,
naći slike što vesele.

Zar nije Sunce važnije
od Šane, neke tamo!
Zar nije sve čudno tako
oko nas!
Svaki život svoju tajnu krije,
malo o sebi znamo,
a priroda? Kap je voli jako,
kao i onaj što u viru je našao spas!

Svi odgovori leže
u dubini - u biću,
u dubini svijesti
onoga što se mijenja.
Sve odgovore priroda veže
u jednu jedinu priču.
Neki likovi se neće sresti,
neki su heroji, neki poniženja.

Plutati, trajati, to osjetiti;
lijep je osjećaj za Kap običnu,
za Kap običnu tužan je osjećaj,
jer nastanak na kraju nestaje!
Sve živo - živo će biti
dok ne doživi patnju sličnu,
dok ne doživi svoj kraj.
Život i uzima ono što daje!

Kap je prljava i spora,
i starijih ima - Kap se tješi!
S sjetom se prošlosti sjeća,
s mirenjem prema naprijed gleda.
Kap se i sa Šanom pomiriti mora
jer kraj će sve da riješi.
Kap kraj s tugom osjeća,
ali na kraju će da se preda.

11. DIO

Kanalizacijska cijev je donijela
zagađenje i otpad.
Kap nije mogla izbjeći
ono što je okružuje.
Ne biti zagađena je htjela,
kao i svatko onaj tko je mlad.
Nije mogla prljanje da spriječi,
to boli- starost rastužuje.

Zašto se prlja onim
za što nije kriva,
onim što prezire,
zašto je drugi prljaju?
Mora da se miri s tim,
još samo malo je živa.
Na kraju se sve kapi mire,
jer osjećaju da staju.

Kap je nagrizala sol vlastita,
bio je to mora utjecaj,
koje je blizu,
koje protok razara.
Šana je bila samo dio mita,
ono što je ubrzalo kraj,
ono što je pojačalo krizu,
sada je Kap previše stara!

Nema ni vremena, ni volje, ni želje
da se za nešto mlado veže,
za nešto toliko uzvodno, gore,
za nešto toliko drugačije!
Jedino stvarno, jedino veselje
je pogled, što u prošlost seže
i u trenutku zaboravlja more,
Šanu Kap zaboravila nije!

Mora se bojala, mirila, nadala.
Možda ipak Šana je na kraju.
Nije - govori razum!
Jeste - govori nada!
Kako je na kraju, nije znala,
nisu se vratile Kapi što znaju,
slabašan je svaki um,
možda protok ne može da strada!

Kap je stvorena! Kako?
Zna za prošlost, već je bila gotova,
sjeća se i djetinjstva, prije vrtloga,
početka se nitko ne sjeća!
Život je stvorio biće svako.
Život stvara i bića nova.
Tko stvara život? Ne, nema Boga!
To mora biti sila jača i veća!

Možda se život sam prenosi,
energija kao?
Možda se život stvara,
na uništenja račun?
To se sa razumom kosi,
ma mnogo toga razum nije znao!
Razum je samo dio dara.
Život je dar lažnih poklona pun!

Najlon vrećice su plovile,
mrtvih riba na površini sva sila,
rijeka je smrad što pliva
ka svome ušću.
Životinje nisu tu vodu pile,
nafta je vodu pila!
Zagađenje razara, razgrađuje tkiva
i čini rijeku sporu i gušću.

Gustina sprečava brzinu.
Gustina usporava tok.
Gustina uništava bića živa.
Gustina je otrov što rijeka prima!
Dani bez, sa srećom zauvijek minu.
U prošlost Kap ne može učiniti skok.
Nekad nevidljiva, prozirna - sada siva.
Sada nevidljiva, prozirna - samo u snima!

Kraj. Kap je konačno spoznala kraj.
Stala. Kap je potpuno stala.
Nije. Kap ništa osjećala nije.
Osjetila. Kap ni kraj nije osjetila.
Osjećaj. Ne, kraj nema osjećaj.
Znala. Ne, ništa više nije znala.
Prije. Ne, ne postoji u sjećanju prije.
Sila. Da, smrt je samo zbir svih sila!

12. DIO

Na cijeloj površini
čestice su isparavale.
Najviše ih je isparavalo
iz, što stoji, vode.
Najviše ih je isparavalo u tišini,
one što teku rjeđe su se dale.
One što stoje isparit im je stalo.
Stalo im je sa mjesta da se ode.

Kraj je san u kojem kapi ne sanjaju.
Kraj briše fizičko, psihu prenosi.
Psiha, ona zamire.
Samo o svom vremenu se zna.
Ne, kapi ne žele ispariti na kraju,
to se sa stvarnošću kosi.
Na kraju se kapi mire
i ostaju bez protoka, mišljenja i sna.

Oblik mogu promijeniti,
pretvorbu proći;
ili zauvijek ispariti,
ili jednom ponovo na zemlju pasti!
Neke kapi neće kapi biti.
Neke kapi neće živjet ponovo moći.
Neke kapi neće nikada više sniti.
Neke kapi će propasti!

Nove će svakako nastati,
rupe napuniti.
Da li iz onih što su stale?
Da li iz onih što život već su dale?
Život neće stati,
al' zakon će kriti.
Zakon kapi nisu znale,
samo su zakon nagađale.

Kap nije svrhu svoju ispunila;
nije se ni razmnožavala,
ni Šanu našla nije!
Kap je sada bila bez misli.
Život je sila,
Kap je silu izbjegavala,
uspjela i životu da se krije,
ali svrhu si nije uspjela da smisli!

Svejedno je sada.
Ono što život daje
ostaje iza onima.
Kap je van toga.
Rijeka je stara, mlada,
rijeka mora da traje!
Kap je žrtva u zakonima tima,
Kap je žrtva protoka svoga!

Šana ostaje vani,
i ona umire!
U svakom vremenu kapi postoje,
u svakom vremenu šane postoje!
Onima što žive prolaze dani.
Mrtvi se smrću smire.
Živi se smrti boje.
Mrtvi su mrtvi - utjeha to je!

Čemu se bojati mira, tišine,
nestanka, nemogućnosti osjećaja,..
Zar nije lakše se pomiriti?
Smrt uništava sile sve!
U životu ponekad i Sunce sine,
ponekad, al' nikad nakon kraja;
smrt i od dobrog i lošeg štiti,
nažalost smrt gasi i sne!

Šana, ona i dalje sanja,
sanja o kombiju punom dječurlije,
sanja neke sne svoje,
sanja njoj važne stvari!
I ona će doći do ovog stanja,
ako već i došla nije!
Život - trenutak to je!
Protok - za jedinku ne mari!

Sve stvoreno za života,
za one iza ostaje.
Pomiriti se treba
sa pravilima što bole.
I Šanina ljepota
je komad mesa što troši se i traje!
I Šanu smrt vreba,
Šanu i drugi smiju da vole!

"ŠANINI DANI IV" - KRAJ